

Narkomaaniaraviregistri raviteatise alustamise ja lõpetamise täitmise juhend.

Juhend kehtib alates 10.02.2020 andmete kogumisel.

Narkomaaniaravi infosüsteem. Tervise Arengu Instituut, Hiiu 42, 11619 Tallinn

Kontakt: Kai Raska, e-post kai.raska@tai.ee, tel 6593996

Narkomaaniaraviregister (NARIS) on riiklik register, mida peetakse narkomaania esinemise analüüsimiseks, narkomaania leviku ennetamiseks ja ravi tõhususe hindamiseks, tervishoiuteenuste korraldamiseks, diagnostika ja ravi käsitluse hindamiseks, tervisepoliitika väljatöötamiseks ning statistika ja teadusliku uurimistöö, sealhulgas epidemioloogiliste uuringute tegemiseks

Narkomaaniaravi registri sisestuskeskkond on brauseripõhine. Andmekogu internetilehekülg, kust andmeid sisestatakse on: <https://naris.tai.ee>

Andmete sisestamiseks on andmeesitajal vajalik omada kehtivat ID-kaarti ja ID-kaardi lugejat.

1. ANDMEANDJAD

Andmeandjateks on psühhiaatria tervishoiuteenuse osutajad, kes esitavad iga narkomaaniaravile pöördumise juhu kohta narkomaaniaravi teatise ühe nädala jooksul pärast narkomaaniaravi määramist ning narkomaaniaravi lõpetamise kohta 30 kalendripäeva jooksul pärast ravi lõpetamist narkomaaniaravi lõpetamise teatise.

2. NARKOMAANIARAVIREGISTRI MÕISTED

Raviasutus- psühhiaatria tegevusluba omav tervishoiuteenuse osutaja või kinnipidamisasutus, mis pakub raviteenust isikutele, kelle on narkootikumide kasutamisest tulenevad probleemid ja kes selle tõttu ravile pöörduvad.

Uus ravijuht algab patsiendi visiidist arsti juurde, mille eesmärgiks on konsultatsioon, uuringud ja diagnoosimine ning seejärel ravi alustamine. Uus ravijuht registreeritakse kui patsient pöördub narkomaaniaravile elus esimest korda, kui ta on varem olnud ravil, kuid ravi on katkenud või eelmine ravijuht on lõpetatud. Uus ravijuht registreeritakse ja teatis saadetakse kõigi patsientide kohta, kelle diagnoos on F11-F16.9, F18-F19.9.

Ravi katkestamine-patsient ei ilmu arsti juurde kokkulepitud ajal ja ei ole 30 päeva jooksul kokku leppinud uut aega, ravi katkes patsiendist mitteolenevatel põhjustel (pikaajaline haiglaravi, vanglasse sattumine jne).

Ravi lõpetamine-kui ravis on saavutatud soovitud tulemus või ravi lõpetati mõlemapoolsel kokkuleppel.

Teise arsti juurde narkomaaniaravile edasi suunamine-sama ravijuhu raames teise raviasutusse või samas raviasutuses teise arsti juurde ravile suunamine. Selle kohta saadab endine raviarst ravi lõpetamise teatise ning uus raviarst uue ravi alustamise teatise, märkides ära, et jätkatakse mujal alustatud ravi.

Esimene sõltuvusaine/narkootikum- esimene tarbitud narkootiline aine patsiendi elus.

Põhiuimasti (peamine narkootikum) - uimasti, mille tarvitamine patsiendi ütluste alusel põhjustab kõige rohkem probleeme. Märkida saab vaid ühe põhiuimasti. Siia alla ei kuulu alkohol.

Pikaajaline rehabilitatsioon- toimetulekut toetav pikaajaline toetusravi, mis kestab üle 3 kuu ja mille eesmärgiks on uimastitarvitamisest loobumine, integreerumine igapäevaellu, püsivate psüühikamuutuste saavutamine, uute käitumismustrite kujundamine, eneseefektiivsuse tõstmine riskisituatsioonidega toimetulekuks läbi erinevate teraapiliste võtete ja erialaspetsialistide nõustamise.

Sekundaarne uimasti (sekundaarne sõltuvusaine) -uimasti, mida patsient tarvitab regulaarselt lisaks peamisele narkootikumile. Märgitakse ära vaid üks sõltuvusaine, mis on tarbimise sageduselt teisel kohal. Siia alla kuulub ka alkohol.

HCV-C-hepatiidi viirus

Diagnoos RHK-10 koodide F11-F16.99; F18-F19.99 alusel.

3. NARKOMAANIARAVI ALUSTAMISE TEATIS

Teatis täidetakse ravi alustamise korral, kui patsiendil on diagnoos F11-F16.9, F18-F19.9 ning alustatakse narkomaaniaravi

Teatis saadetakse ühe nädala jooksul alates diagnoosimist ja ravi alustamisest.

4. RAVI LÕPETAMISE TEATIS

Teatis täidetakse juhul kui patsient

- suunatakse teise arsti juurde või teise raviasutusse;
- katkestab ravi;
- patsient ei ilmunud kokkulepitud ajal ravile ja ei ole leppinud kokku uut kohtumist 30 päeva jooksul;
- ravi katkes patsiendist mitteolenevatel põhjustel;
- patsiendi suri;
- ravi lõpetati.

4. VORMISTAMISE NÕUDED

4.1 ANDMEKOOSSEIS RAVI ALUSTAMISE TEATISEL

Andmekaart täidetakse eesti keeles. Valikvastuste puhul valitakse sobivaim vastus.

Valiku „Muu“ korral täidetakse vaba väli patsiendi ütluse kohaselt.

Tärniga märgitud väljad on kohustuslikud.

ISIKUANDMED

*Märgitakse **isikukood, ees- ja perekonnanimi** ja isikukoodi puudumisel sünniaeg.

Korduv ravi samas asutuses: märkida valikvastusena. Varem ravil viibimise korral vajavad isikuandmed täitmist.

Patsiendi ütluse alusel täidetakse järgmised väljad:

***Sugu**

***Rahvus**- märgitakse üks valik patsiendi ütluse alusel valides rahvuste klassifikaatorist.

***Sünnimaa**- valitakse üks valik patsiendi ütluse alusel riikide ja territooriumide klassifikaatorist.

***Elukoha riik** -märgitakse üks valik patsiendi ütluse alusel riikide ja territooriumide klassifikaatorist.

***Elukoha andmed**- maakonna, valla või Tallinnas linnaosa täpsusega

***Elukoha liik**- märgitakse põhieluaseme tüüp viimase kuu jooksul. Kui patsient ei soovi elukoha liiki avaldada, märgitakse valikust „teadmata“. Valiku „Muu“ korral avaneb lisaväli elukoha liigi täpsustamiseks.

***Tegevusala**- märgitakse peamine tegevusala viimase kuu jooksul

- ***Kõrgeim lõpetatud haridustase**- vastavalt valikule patsiendi ütluse alusel.
- ***Praegune elamisviis** (kellega)- märgitakse kellega koos patsient elab, kui ei soovi vastata, märgitakse „teadmata“. Valida üks valikuvariant. Valiku „Muu“ korral avaneb täpsustuseks lisaväli.
- ***Laste olemasolu**- märgitakse üks valik. Laste olemasolu korral, kas elab koos lastega või mitte.
- ***Ravikindlustus**- märgitakse kas omab ravikindlustust või mitte. Kui patsient ei tea või ei soovi teavet avaldada, märgitakse „teadmata“.

NARKOMAANIARAVI ANDMED

- ***Tasuline raviteenus**- märgitakse, kas patsient on tasulisel raviteenusel või mitte.
- ***Diagnoos**- RHK 10 koodid F11.00-F16.99 ja F18.00-F19.19
- ***Kaasuv diagnoos**- kaasuva diagnoosi kood RHK 10 alusel
- ***Ravile pöördumise kuupäev**- märgitakse patsiendi pöördumise kuupäev.
- ***Määratud ravi liik**- märgitakse vastavalt valikule. Kui määratud raviliiki antud loetelus ei ole, kirjutatakse see vabateksti väljale „Muu“
- ***Määratud ravimid**- märgitakse patsiendile määratud peamine asendusravim kas metadoon või buprenorfiin. Kui ravitakse „Muu“ ravimiga, täpsustatakse ravimi nimi vabateksti väljal.
- ***Ravile pöördumise soovitajad**- registreeritakse patsiendi ütluse kohaselt või loetletud asutusest saadud suunamise alusel.
- Ravi osutamise viis**- märgitakse kas ravi toimub ambulatoorselt, statsionaarselt, vanglas või perearsti juures. Valiku „Muu“ korral täidetakse vabateksti väli.
- Eelnevalt saadud narkomaaniaravi**- märgitakse, kas patsient on saanud eelnevalt narkomaaniaravi või mitte. Kui patsient on eelnevalt narkomaaniaravi saanud avanevad tekstiväljad:
- Eelnevalt ravinud raviasutuse/vangla nimetus**- vabale tekstiväljale märkida asutuse nimetus, kus patsient eelnevalt ravi sai.
- Vanus esmakordsel ravile pöördumisel**- märgitakse patsiendi vanus täisaastates.
- Eelnevalt määratud ravi liik**- märgitakse vastavalt valikule. Kui määratud raviliiki antud loetelus ei ole, kirjutatakse see vabateksti väljale „Muu“.

SÕLTUVUSAINED JA RISKIANDMED

- ***HIV testimine**- märgitakse üks valikutest kas patsienti on elujooksul või viimase 12 jooksul testitud või mitte.
HIV testimine raviasutuses käesolevale narkomaaniaravile pöördumisel
- Patsiendi HIV staatus ja HIV testi kuupäev**- HIV positiivse patsiendi puhul – kuupäev, millal esmakordselt diagnoositi HIV positiivsus; HIV negatiivse patsiendi puhul – viimase HIV testi tegemise kuupäev;
- ***C-hepatiidi testimine**- märgitakse üks valikutest kas patsienti on elujooksul või viimase 12 jooksul testitud või mitte
C-hepatiidi testimine raviasutuses käesolevale narkomaaniaravile pöördumisel
- Patsiendi C-hepatiidi staatus ja viimase C-hepatiidi testi kuupäev**- HCV positiivse patsiendi puhul – kuupäev, millal esmakordselt diagnoositi HCV positiivsus; HCV negatiivse patsiendi puhul – viimase HCV testi tegemise kuupäev;
- Tuberkuloosi staatus**-märkida kas patsient põeb TB või mitte. Positiivse vastuse korral märkida diagnoosi kuupäev.
- ***Vanus sõltuvusaine esmakordsel tarvitamisel (ükskõik millise va alkohol)**- märgitakse patsiendi vanus täisaastates.
- ***Põhiaine**- põhiuimasti, mida patsient tarvitab, ka asendusravimi kuritarvitamine.
- ***Vanus põhiaine esmakordsel tarvitamisel**- märgitakse vanus täisaastates.
- ***Põhiuimasti tarvitamise sagedus**- valida valikust üks vastus patsiendi ütluse alusel.

*Mitme aine samaaegne kasutamine- ainete koostarvitamisel registreeritakse ained patsiendi ütluste alusel. Kui ei ole täpselt teada, millist opiaati, stimulant, rahustit vms patsient tarvitab, märgitakse teadmata, „Muu „ vastuse korral avaneb täpsustuseks lisaväli.

*Sekundaarne uimasti- valik tehakse samadest ainegruppidest. Erinevusena võib siin märkida ka alkoholi. Märgitakse üks põhiuimastile kasutussageduselt järgnev sõltuvusaine, mida kasutati 30 päeva jooksul enne ravile pöördumist.

*Sekundaarse uimasti tarvitamise sagedus- märgitakse valikust patsiendi ütluste alusel.

Vanus sekundaarse uimasti esmakordsel tarvitamisel- märgitakse patsiendi vanus täisaastates.

*Sõltuvusaine süstimine elu jooksul- vastus märgitakse juhul, kui patsient on sõltuvusainet süstinud. Kui süstinud ei ole, kaob järgmine väli.

*Ühissüstla ja/või nõela kasutamine- märgitakse patsiendi ütluse alusel kas patsient on kasutanud ühissüstalt või nõela viimase 30 päeva jooksul enne ravile pöördumist.

*Üledoosi kogemus viimase 12 kuu jooksul- märgitakse valikust üks vastus patsiendi sõnade alusel.

RAVIKAARDI TÄITJA ANDMED

Raviasutuse äriregistri kood

Tervishoiutöötaja nimi, tervishoiutöötaja registri kood

Raviteatise täitja nimi, tervishoiutöötaja registri kood, kontaktandmed ja kuupäev kood

4.2 ANDMEKOOSSEIS LÖPTEATISEL

Isiku andmed

*Isikukood

*Isikukoodi puudumisel **sünniaeg**

***Eesnimi ja perenimi**

***Ravi lõpetamise kuupäev**

***Ravi lõpetamise põhjus-** märgitakse valikust ravi lõpetamise põhjus.

***Tegevusala ravi lõpetamisel-** märgitakse peamine tegevusala viimase kuu aja jooksul.

* **Elukoha liik ravi lõpetamisel-** märgitakse põhieluaseme tüüp viimase kuu jooksul. Kui patsient ei soovi elukoha liiki avaldada, märgitakse valikust „teadmata“.

RAVIKAARDI TÄITJA ANDMED

Raviasutuse äriregistri kood

Tervishoiutöötaja nimi, tervishoiutöötaja registri kood

Raviteatise täitja nimi, tervishoiutöötaja registri kood, kontaktandmed ja kuupäev

Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ning nende lähteainete seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seadus.

RT I, 08.01.2020, 2

<https://www.riigiteataja.ee/akt/108012020002>

NARIS-e põhimäärus, RT I, 07.02.2020, 2, Tervise- ja tööministri määrus

<https://www.riigiteataja.ee/akt/107022020002?leiaKehtiv>